

Sensorveiledning Exfac03-EST, høst 2019

Generisk sensorveiledning

Besvarelsen skal vise at læringsmålene for emnet er oppfylt (se emnebeskrivelsen for Exfac03-EST, <https://www.uio.no/studier/emner/hf/ilos/EXFAC03-EST/>), dvs. at besvarelsen skal dokumentere forståelse for grunnlagsproblemer i de humanistiske vitenskapene og evne til å reflektere over forholdet mellom estetisk teori og estetisk praksis. Besvarelsen skal videre dokumentere en viss kjennskap til estetiske begreper og evne til å gjennomføre en analyse av et verk. Emnet bruker karakterskala bestått/ikke bestått.

Emnet er prosessorientert, og har som mål å gi studentene en introduksjon til vitenskapelige grunnlagsproblemer innenfor humaniora og relatere disse til sentrale spørsmål i estetiske fag. I løpet av den ti uker lange undervisningsperioden får estetikkstudentene korte innføringer i diktanalyse og narratologi, bildeanalyse, utstillingsanalyse, forestillingsanalyse, musikkteori, fotografiteori, visuell kultur, samt innføring i oppgaveskriving og referansestiler. De følger også en forelesningsrekke bygget over Jordheim, Rønning, Sandmo og Skoies *Humaniora: en innføring* (2011), og blir bedt om å inkorporere problemstillinger knyttet til denne grunnboka i oppgavene de skriver. De leser kortere teoretiske artikler, samlet i kompendium eller tilgjengelig digitalt, knyttet til de ulike estetiske fagfeltene.

I løpet av samme periode arbeider kandidaten med en mappe som består av tre oppgaver, og som skal leveres til fastsatt frist. En av oppgavene er en kort, individuell analyseoppgave (2-3 sider). De to andre er gruppeoppgaver (3-4 sider og 4-5 sider). Andre gruppeoppgave kan presenteres muntlig under seminaret, og gruppen leverer da manus, powerpoints eller annet relevant materiale i stedet for en skriftlig besvarelse. Faglæreren gir individuell og kollektiv respons på oppgavene skriftlig og muntlig underveis. Deretter bearbeider kandidaten oppgavene og leverer dem samlet – som mappe – på nytt. Denne mappen utgjør kandidatens eksamensoppgave.

Ettersom dette er et prosessorientert innføringskurs der kandidatene skal få godkjent alle de tre oppgavene de har levert inn underveis før de leverer dem som samlet mappe, forventes det at de fleste besvarelsene vil få karakteren «bestått». Kandidater som i liten eller ingen grad har tatt til seg tilbakemeldingene de har fått underveis og som viser manglende evne eller vilje til forbedring på de ulike oppgavene, vil likevel kunne risikere å få «ikke bestått». Dette er studentene informert om, og de har fått utdelt et notat med krav til mappen.

Besvarelsen må dokumentere en viss forståelse for verkene, sjangrene og fenomenene kandidaten skriver om, og for akademisk form og sjanger. Den samlede mappebesvarelsen bør vise at kandidaten er i stand til å arbeide individuelt og sammen med andre studenter, og at kandidaten har tilegnet seg grunnleggende konvensjoner mht. oppsett av besvarelsen, referanser og litteraturliste. Under normale omstendigheter vil det virke lite hensiktsmessig å stryke en kandidat utelukkende på grunnlag av mangelfulle referanser i et innføringskurs som dette, men hvis besvarelsen også på andre områder er svak og mangelfull, kan det være utslagsgivende for den samlede karakteren.

Det forventes at de tre oppgavens ordlyd fremgår av besvarelsen slik at det skal være mulig å se at oppgaven er besvart. Der oppgavelyden har flere underspørsmål, bør de overordnede, men ikke nødvendigvis *alle*, spørsmålene være besvart for at kandidaten skal få karakteren «bestått».

Spesifikk sensorveiledning

Mappebesvarelsen består av tre oppgaver. Den første er individuell, mens oppgave to og tre er gruppeoppgaver. Under følger de tre oppgavetekstene:

Oppgave 1: Individuell oppgave (2–3 s)

Gi en analyse av et kunstverk. Du kan velge mellom A) et bilde eller B) et dikt. Du skal gjøre rede for form og innhold, og kommentere kort (maks 1/2 s) hva som gjør analysen din til en faglig analyse. Oppgaven skal leveres i Canvas innen fredag 13/9, klokken 11. Mappe vil bli opprettet.

Hvis du velger A) et bilde, skal du først analysere bildet ved hjelp av Panofskys metode slik den beskrives av Søren Kjølrup i «Tre slags kjærlighet», s. 79-90 i kompendiet. Deretter skal du drøfte bildets komposisjon i henhold til Nadeije Laneyrie-Dagens begreper i «Introduction & Composition», s. 91-132 i kompendiet.

Hvis du velger A), et bilde, kan du velge mellom tre malerier. Du skal bare analysere ett av dem:

A1) Caravaggio: *Judith halshogger Holofernes* (ca. 1598-99)

https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Caravaggio_Judith_Beheading_Holofernes.jpg

A2) Édouard Manet: *L'exécution de Maximilian* (1867/69)

https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Edouard_Manet_022.jpg

A3) Edward Hopper: *Nighthawks* (1942)

https://en.wikipedia.org/wiki/Edward_Hopper#/media/File:Nighthawks_by_Edward_Hopper_1942.jpg

*

Hvis du velger B), et dikt, skal du legge vekt på analysen av poetiske bilder ved hjelp av begrepene i Christian Janss og Christian Refsum: «Kap. 3: Poetisk billedbruk», s. 39-78 i kompendiet. Du skal gjøre rede for motiv og tema, oppbygging, lydlige virkemidler og billedspråk.

Hvis du velger B, et dikt, kan du velge mellom tre dikt. Du skal bare analysere ett av dem:

B1) William Butler Yeats – «The Wild Swans at Coole»

B2) Edith Södergran – «Dagen svalnar...»

B3) Astrid Hjertenæs Andersen – «Hestene står i regnet»

Diktene ligger i Canvas. Lykke til!

Sensorveiledning mappeoppgave 1 (individuell oppgave)

Dette er den oppgaven som nok i størst grad vil kunne gi sensor et inntrykk av kandidatens individuelle ferdigheter, ettersom de to andre oppgavene forutsetter samarbeid. En god besvarelse her vil derfor trekke muligheten for å få karakteren «bestått» opp. Noen få kandidater vil erfaringsmessig skrive strålende analyser, men på dette nivået er mye nytt for mange. Etter første innlevering i september får mange av studentene tilbakemelding om at svært mye arbeid gjenstår, ikke minst formelt sett, i form av korrekte referanser (og litteraturliste) og presis bruk av sitater og begreper. Svakere kandidater vil erfaringsmessig kunne gjøre rede for diktet eller bildet de har valgt å analysere på en grei måte, men vise en mangelfull forståelse for akademisk form også ved siste innlevering. Hvis begge disse punktene (forståelse for kunstverket + forståelse for akademisk form) er lite tilfredsstillende utført kan det være aktuelt å bedømme besvarelsen til «ikke bestått».

- Besvarelsen skal primært vise at kandidaten er i stand til å beskrive, analysere og vise grunnleggende forståelse for et avgrenset enkeltverk.
- Besvarelsen skal også vise at kandidaten er i stand til å forstå og å besvare en oppgaveformulering.
- Besvarelsen bør vise at kandidaten kan bruke den sekundærlitteraturen (inkludert relevante fagbegreper) oppgaveteksten ber om på en fornuftig måte.
- Besvarelsen bør vise at kandidaten behersker grunnleggende akademisk form, hva angår oppsett av oppgaven, disposisjon av stoffet, referanser, sitater og litteraturliste.
- Besvarelsen bør vise at kandidaten er i stand til å reflektere over hva «faglighet» er, og på hvilke måter kandidatens besvarelse faller inn under denne betegnelsen, gjerne ved å knytte det til de øvrige punktene denne sensorveiledningen etterspør.
- I fremtidige oppgaveformuleringer vil jeg foreslå at ordet «faglig» erstattes med «akademisk» når studentene bes kort kommentere hva som gjør analysen faglig. Dette vil tydeliggjøre hva det faktisk spørres om og vil korrespondere bedre med notatet med krav til mappen.

Oppgave 2: Gruppeoppgave (3-4 s)

Leveres som word-dokument i Canvas innen torsdag 17/10, klokken 11. Mappe vil bli opprettet. Velg enten oppgave 1 eller oppgave 2.

Oppgave 1

Gjør rede for Vanessa Bairds utsmykningsoppdrag for regjeringsbygningene i 2013, måten hun løste det på og motstanden det møtte (bakgrunnsmateriale ligger i Canvas). Gi til slutt deres egen vurdering av konflikten og løsningen den fikk. Underbygg problemstilling og argumentasjon med momenter fra Humaniora-boken.

Oppgave 2

Gi en analyse av utstillingen Gilbert & George – The Great Exhibition (1971-2016) på Astrup Fearnley Museet med utgangspunkt i Rune Gades «Hvad er en udstillingsanalyse? – bidrag til en diskussion af metodiske strategier i forbindelse med analyser af kunststillinger».

Kommenter forholdet mellom enkeltverk og utstilling, og trekk gjerne inn Panofskys metode (slik den er presentert hos Kjørup) i diskusjonen. Hvilke likheter/forskjeller finner dere mellom det å fortolke et enkeltverk og å analysere en utstilling? Kommenter også hvordan Gilbert & Georges posisjon i kunstverdenen påvirker fortolkningen og opplevelsen av utstillingen. Bruk gjerne momenter fra Humaniora-boken (særlig kapitlene om humanioras objekter og fortolkning) i resonnementene deres.

*

HUSK! Én fra hver gruppe leverer besvarelsen på vegne av hele gruppen i Canvas. I denne første versjonen av oppgaven skal det kort fremgå hvem som har skrevet hvilke deler, samt hvordan dere har fordelt arbeidet med skriving og respons. Ved bearbeidingen etter lærerresponsen er alle ansvarlige for helheten (alle brudd og sømmer mellom delene, samt spor etter «jeg» skal bort!). Alle i gruppen leverer identiske eksemplarer av gruppeoppgavene i den endelige mappeinnleveringen (eksamen). Gruppen kan også velge å gi en muntlig presentasjon (10-15 min) av denne oppgaven under seminaret i uke 43.

Sensorveiledning mappeoppgave 2 (gruppeoppgave)

Formålet med denne oppgaven er at kandidatene skal måtte samarbeide om å løse en større, mer kompleks oppgave enn enkeltverkanalysen i mappeoppgave 1. Hver gruppe kan velge mellom to oppgaver.

I oppgave 1 skal gruppen gjøre rede for Vanessa Bairds utsmykningsoppdrag for regjeringsbygningene i 2013, måten hun løste det på og motstanden det møtte. De skal deretter selv vurdere konflikten og løsningen den fikk, og underbygge problemstillingene og argumentasjon med momenter fra *Humaniora*-boken. Kandidatene skal reflektere rundt kunstens virkning og forholdet mellom kunst og samfunn. De skal vise selvstendighet i sin egen vurdering av konflikten og løsningen, og de skal vise evnen til å knytte egne argumenter til mer overgripende kunstteoretiske og estetiske problemstillinger (både teoretiske og praktiske) med momenter fra *Humaniora*-boken. Studentene har fått utdelt utklipp fra mediedebatten rundt Bairds utsmykningsoppdrag, men er blitt oppfordret til å finne annet materiale utover dette.

I oppgave 2 skal gruppene primært foreta en utstillingsanalyse av en av høstens større utstillinger, Gilbert & George – *The Great Exhibition* (1971-2016) på Astrup Fearnley Museet, på bakgrunn av en pensumartikkel som er gjennomgått i timen, Rune Gades «Hvad er en udstillingsanalyse? – *bidrag til en diskussion af metodiske strategier i forbindelse med analyser af kunstudstillinger*». Kandidatene oppfordres til å hente inn momenter fra Kjørups artikkel og *Humaniora*, men dette er ikke et krav. Hensikten er å overskride rammene for enkeltverkanalysen, og å sette i gang en refleksjon rundt hvordan vi i praksis møter estetiske objekter og enkeltverk. En utstillingsanalyse vil nødvendigvis kreve en god del beskrivelse av selve utstillingen, og vil kreve at kandidatene reflekterer rundt forholdet mellom tekst og kontekst, enkeltverk og omgivelser.

Gruppene hadde også valget å presentere mappeoppgave muntlig under seminaret. Alle tre grupper i seminargruppe 2 valgte dette. De har da ikke levert inn skriftlige oppgaver, men manus, powerpoints, med mer. Disse besvarelsene skal da ikke vurderes som skriftlige oppgaver, men i stedet sees som en dokumentasjon av den muntlige presentasjonen som faglærer har sett og hørt, og gitt tilbakemelding på (godkjent/ikke godkjent).

Oppgave 3: Gruppeoppgave (4–5 s)

Velg ett av de foreslåtte artikkel-parene (A eller B – ligger i Canvas). Gjør kort rede for hovedsynspunktene i de to artiklene/analysene. Hvordan bygges resonnementet opp? Hvilke poenger forsøker de å trekke frem til slutt? Hva slags kunstsyn gir de uttrykk for? Og på hvilken måte er dette *vitenskap*?

Bruk særlig kapittel 6, om kunst (særlig underkapittelet «Analysen av enkeltverket»), i *Humaniora. En innføring* og M. H. Abrams, «Types and Uses of Critical Theories» (i Canvas) for å bestemme hva slags analyser dette er. Kommenter til slutt om dere er enige i tolkningene som legges frem eller om det er andre forhold i verkene som analyseres som dere selv ville vektlagt. Begrunn argumentasjonen deres med momenter fra *Humaniora*-boken.

A: To analyser av Ibsens *Et dukkehjem*

Begge artiklene er nye lesninger som analyserer det velkjente dramaet i lys av kontekster i Ibsens samtid.

- Anna Westerståhl Stenport, «The Sexonomics of *Et dukkehjem*: Money, the Domestic Sphere and Prostitution», *Edda* hefte 4, 2006, s. 339-352.
- Bjarne Markussen, «*Et dukkehjem* og rettskulturen», *Edda* hefte 4, 2006, s. 354-373.

B: To analyser av Sophie Calles fotografiske verker

Se både på hva slags analyse som gis av verkene og hva fotografiene brukes til.

- Mette Sandbye, «På jakt etter en subjektiv erfaring», *Mindesmærker: Tid og erindring i fotografiet*, 2001, s. 183-189 & 202-220.
- Susanne Küchler, »The Art of Ethnography: The Case of Sophie Calle», *Sophie Calle*, 2009, s. 93-101.

Les mer om Sophie Calle her:

<https://www.nrk.no/kultur/sophie-calles-relasjoner-1.7302244>

<http://www.kunstkritikk.no/kritikk/skamme-seg-den-som-skammer-seg/>

<https://morgenbladet.no/1998/11/hvordan-spionkunstneren-sophie-calle-ble-en-romanfigur>

HUSK! I første versjon av oppgaven skal det fremgå hvem som har skrevet hvilke deler, eller hvordan dere har fordelt arbeidet med skriving og respons. Ved bearbeidingen etter lærerresponsen er alle ansvarlige for helheten (alle brudd og sømmer mellom delene, samt spor etter «jeg» skal bort!), og alle i gruppen leverer identiske eksemplarer av gruppeoppgaven i sine respektive mapper.

Sensorveiledning mappeoppgave 3 (gruppeoppgave)

I denne tredje mappeoppgaven skal studentene lese og diskutere akademiske analyser av kunst. De får utdelt to par teoriartikler fra vitenskapelige publikasjoner, om sentrale kunstnerskap: Henrik Ibsen og Sophie Calle. Oppgaven består i å anvende et sett teoretiske kategorier (fra *Humaniora* og Abrams) for å diskutere hva slags kunstsyn de ulike lesningene er uttrykk for: mimetisk, objektiviserende, ekspressivt eller pragmatisk, altså om de er mest opptatt av forholdet mellom verket og verden, verket som autonomt objekt, forholdet mellom kunstneren og verden eller forholdet mellom verket og publikum/leseren.

Det bør nevnes at en symptomal lese måte, som de fleste av disse artiklene er uttrykk for, som regel aktiviserer flere av Abrams' kategorier, og at det ikke alltid er enkelt for studentene å slå fast hva som er hva. Det viktige er at kandidatene forsøker å gjøre rede for hovedpunktene i artiklene de har valgt, og at de forsøker å bruke de fire kategoriene (kunstsynene) for å diskutere hvordan artikkelforfatteren argumenterer, og for hva. De bør også dokumentere en grunnleggende forståelse for hva humanistisk vitenskapelig praksis er, og gjerne hvordan den skiller seg fra andre former for vitenskap. Kandidater som åpenbart ikke forstår hva de kommenterer og hvorfor, risikerer å få karakteren «ikke bestått».

Avslutningsvis vil jeg påpeke at noen av gruppene har mistet gruppe-medlemmer ganske sent i semesteret ved at enkeltstudenter plutselig har trukket seg fra emnet. I disse tilfellene har jeg senket kravet til sideantallet noe, slik at arbeidskravet skal være omtrent det samme for hver student, men med beskjed om at hele oppgaven likevel må besvares.